

Motion till riksdagen 2016/17:3563

av **Olle Felten och David Lång (båda SD)**

med anledning av prop. 2016/17:49 Förstärkt konkurrens på lika villkor i kontantbranschen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att lagstiftningen ska träda i kraft den 1 januari 2019.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en kompletterande godkännandeprocess för utländska kassaregister som används i Sverige av utländska aktörer i kontantbranschen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att minimera antalet undantag från lagen och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Det är en viktig fråga att skapa konkurrensneutralitet i handeln, dels mellan handlare med fast driftsställe och de utan fast driftsställe, dels mellan olika kategorier av handlare som inte har ett fast driftsställe i Sverige. Syftet med propositionen är därför vällovligt och vi ställer oss bakom det. Såväl fast handel som marknads- och torghandelsbranschen, den s.k. kontantbranschen, riskerar att missgynnas av oseriösa handlare, som inte betalar moms och/eller skatt för sina intäkter.

Det har visat sig att huvuddelen av de kassaregister som i dag finns på marknaden inte svarar upp till de speciella krav som ställs på ett tekniskt komplicerat system, som ett kassaregister som ska fungera under den typ av besvärliga miljöförhållanden som kontantbranschen arbetar under. Det är inte sällan extremt dammiga miljöer, framför allt när det gäller marknader och öppen torghandel. Det förekommer dessutom stora variationer i temperatur och luftfuktighet samt besvärliga ljusförhållanden. Allt detta ställer stora krav på tekniken för att det ska fungera. Problem som uppstår på grund av dessa speciella förhållanden kan t.ex. vara displayer som inte går att avläsa, kvittoskrivare som inte fungerar eller inte levererar tillräckligt läsbara kvitton, finmekanik som kärvar och mycket annat.

Kyla ned mot -10° räcker för att i många fall slå ut de flesta systemen på marknaden. Regn i kombination med blåst och dammiga miljöer kan också innebära stora svårigheter. De problem som kan uppstå i samband med kyla, stark värme och andra problem kan t.ex. vara att elektroniska displayer inte fungerar tillfredsställande samt att kvittoutskrifter i termoskrivare inte fungerar. Andra problem kan kopplas till felaktig användning av elektriska apparater som används i miljöer som de inte är gjorda för. Det kan i vissa fall leda till att fara för liv och hälsa uppstår.

Det finns alltså all anledning att lägga stor vikt vid att den utrustning som ska användas för att leverera det kontrollmaterial som Skatteverket behöver för att kunna utföra de försäljnings- och skattekontroller som är syftet med hela denna lagstiftning är av en sådan beskaffenhet att den klarar de miljökrav som den ska verka i. Om detta inte görs kommer hela syftet med kontrollagstiftningen för kontantbranschen att äventyras.

För att komma till rätta med detta problem, som propositionen inte berör, bör regeringen ta initiativ till åtgärder som underlättar för leverantörerna av kassaregister att finna lösningar som uppfyller de krav som måste ställas på utrustningen för att den ska kunna bidra till att lösa de konkurrensproblem som avses att lösas. Regeringen bör t.ex., tillsammans med branschen, upprätta miljökrav som förtydligar vilka villkor som måste uppfyllas och därmed skapa bättre förutsättningar för att branschen ska kunna leverera ett bra underlag till skattemyndighetens kontrollverksamhet.

De krav som måste uppfyllas finns i den kunskap om rådande förhållanden som branschen besitter och det torde vara en relativt enkel åtgärd att undersöka och dokumentera dessa, så att det kan utfärdas formella riktlinjer för de tillverkare som önskar leverera kassaregisterfunktionen till aktuella verksamheter. Det är viktigt att arbetet med att skapa tydliga miljökrav för utrustningen utförs skyndsamt så att pågående arbete med att utveckla väl fungerande kassaregistersystem för de aktuella verksamheterna kan resultera i en bra bredd i utbudet av fungerande utrustning. Det är också viktigt för konkurrensen att det finns flera olika system att välja på, för olika försäljningsbehov, som uppfyller de tuffare miljökraven.

Vid en snabb genomgång av marknaden, som inte gör anspråk på att vara fullödlig, har vi funnit en leverantör som har testat och fått en utrustning godkänd av SP för klassning IP44 samt CE-märkt och som ska klara temperaturförhållanden mellan -30° och $+40^{\circ}$. Om det också finns ett tillräckligt skydd mot damm framgår inte av den dokumentation vi sett.

Det finns också virtuella kassaregistersystem som används via internetanslutning, vilket i så fall kräver att det finns tillräckligt bra och stabila uppkopplingar till internet till hands. Detta har också uppmärksammats som ett problem, även om det på senare tid även kommit fram lösningar som innebär att vissa uppgifter kan hanteras även om systemet tillfälligtvis är offline. Även sådan utrustning måste dock klara miljöpåverkan enligt ovan för att kunna anses funktionell.

En viktig aspekt på de föreslagna reglerna är att skapa konkurrensneutralitet i handeln. Det är ett mål vi helhjärtat står bakom. Det måste dock skapas en verklig möjlighet att använda kassaregistersystem som fungerar i den miljö där verksamheten sker. Ett extremfall är t.ex. Jokkmokks marknad, då det kan vara under -35° . Det får inte vara så att marknader och torghandel i sådan miljö trycks tillbaka på grund av tekniska problem med kassaregister.

Miljötestning

Ett avgörande problem med befintliga kassaregister för kontantbranschen är att verksamheten i stor utsträckning sker utomhus. Det innebär att det finns ett antal problem förknippade med användning av elektrisk utrustning, förutom de ovan beskrivna problemen med att utrustningen inte är gjord för denna miljö. Behörig myndighet bör därför ges i uppdrag att hantera erforderliga miljötester för kassaregister som ska kunna användas i aktuella sammanhang.

Senare införande

För att ge branschen tillräcklig tid till att utveckla väl fungerande utrustning som klarar miljökraven bör ikraftträdandet för propositionens lagförslag utsträckas till den 1 januari 2019. Med den snäva tid som regeringen föreslår riskerar vi att se en stor utslagning av företag i kontantbranschen, vilket vi anser vore en ytterst olycklig utveckling.

Framför allt ser vi två områden som innebär att användning av kassaregister i vissa av de aktuella sammanhangen i princip blir omöjlig. Det handlar dels om garantiansvaret för leverantören av utrustningen. I de allra flesta fall är garantivillkoren utformade så att om utrustningen används i annan miljö än inomhus i kontors- eller affärsmiljö gäller inte garantin för utrustningens funktion. Det betyder att handlaren är helt oskyddad mot skador på utrustningen och att man därmed riskerar att hamna i helt ohållbara ekonomiska situationer.

Det finns också exempel på att Arbetsmiljöverket utfärdat vite mot användning av elektrisk kassautrustning som inte är godkänd för utebruk i de aktuella miljöerna. Handlaren står då inför en moment 22-situation som innebär att han riskerar en kontrollavgift från Skatteverket om han inte använder utrustningen och ett vitesföreläggande från Arbetsmiljöverket om han följer Skatteverkets krav. Det blir därmed en helt ohållbar situation, som inte gynnar någon part. Resultatet riskerar i stället att bli minskad handel, vilket inte är syftet.

Schablonbeskattning som alternativ

Vi anser också att regeringen bör utreda möjligheten för företag verksamma i kontantbranschen att i stället för att anskaffa ett certifierat kassaregister använda sig av en möjlighet att schablonbeskattas. Ett system för en sådan schablonbeskattning finns på andra håll inom EU, t.ex. i Spanien. Enligt uppgift fungerar detta väl, men vi menar att regeringen bör utreda hur ett sådant system skulle kunna fungera i Sverige, med de speciella förutsättningar vi har här.

Godkännande av utländska kassaregister

För likvärdighetens skull måste också Skatteverket åläggas att kontrollen av utländska kassaregister som Skatteverket gör vid en ansökan om att få ett sådant godkänt i

Sverige, förutom att bara omfatta kontroll av specificerade funktioner, också omfattar minst samma miljökrav som gäller för ett svenskt godkännande. Skatteverket bör också ges i uppdrag att aktivt utveckla sin förteckning över godkända utländska kassaregister som accepteras i Sverige med utgångspunkt från såväl tekniska krav som de nödvändiga miljökraven.

Det bör vara en rimlig avvägning för att dels göra det enkelt att följa reglerna, dels minska tvisteförhandlingarna när utländska aktörer hävdar att de har ett kassaregister men att det inte är verifierat att systemet klarar av att leverera den information som krävs i Sverige eller att systemen inte fungerar på grund av besvärliga miljöförhållanden.

Minimera undantagen

En faktor i propositionen som riskerar att minska effekten av lagstiftningen och därmed möjligheten för Skatteverket att fullfölja sin uppgift i detta sammanhang är de oklara undantagsregler som beskrivs i propositionen. Dessa skulle kunna leda till att utländska aktörer får för godtyckliga dispenser. Regeringen bör därför föreslå åtgärder för att minska utrymmet för sådana undantag.

Olle Felten (SD)

David Lång (SD)